

KURATORIUM
OŚWIATY
w Katowicach

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z Historii
dla uczniów gimnazjów
województwa śląskiego
w roku szkolnym 2011/2012**

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: szkolny
Data: 17.11.2011 r.
Czas pracy: 90 minut

Informacje dla ucznia:

1. Na stronie tytułowej arkusza, w wyznaczonym miejscu, wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 8 stron i 18 zadań.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery lub trzy odpowiedzi: A,B,C,D lub A.B.C. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz zgodnie z poleceniem.
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.
7. Zadania np. z luką, na dobieranie lub innego typu wykonuj zgodnie z poleceniem.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

Liczba punktów możliwych do uzyskania: 60
Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 48

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	2	4	2	4	3	2	2	1	2	4	6	5	3	4	3	8	3	60
Liczba punktów uzyskana przez uczestnika																			

Podpisy przewodniczącego i członków komisji:

1. Przewodniczący -
2. Członek -
3. Członek -

Zadanie 1. (0 – 2 p.)

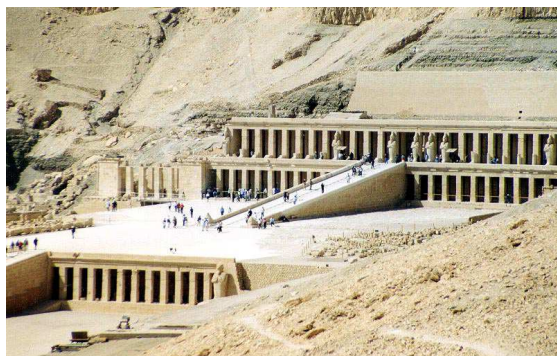
Zamieszczone ilustracje przedstawiają starożytne zabytki. Wpisz w wykropkowanych miejscach nazwy cywilizacji, w których powstały (np. Izrael)

A.....

B.....

C.....

D.....

Zadanie 2. (0 – 2 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy i odpowiedz na pytania.

Plutarch, Żywoty sławnych mężów

(...) Stąd pomaszzerował do kraju Partów. Tu, korzystając ze spokoju, po raz pierwszy wdział na siebie strój obcokrajowców. I nie wiadomo, czy chciał tylko przystosować się do miejscowych obyczajów (...) czy też próbował w ten sposób wprowadzić (...) perski zwyczaj padania przed królem na kolana. (...)

Kazał nawet 30000 wybranej młodzieży tamtejszej uczyć się języka greckiego i ćwiczyć we władaniu bronią (...), wyznaczając do tego celu bardzo wielu instruktorów. (...)

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, T. 1, Toruń 1994, s. 27.

A. Podaj imię i przydomek władcy opisanego przez Plutarcha.

.....

B. Podaj nazwę okresu kulturowego, zapoczątkowanego opisanymi działaniami.

.....

Zadanie 3. (0 – 4 p.)

Oceń, czy podane zdania są prawdziwe czy fałszywe, wpisując obok nich w tabeli odpowiednio *Prawda* lub *Falsz*.

A.	Teodozjusz Wielki, w edykcie mediolańskim, ogłosił wolność religijną dla wszystkich chrześcijan.	
B.	Dariusz Wielki podzielił państwo perskie na 20 dzielnic, rządzonych przez namiestników – satrapów.	
C.	Nazwa „cywilizacja minojska” pochodzi od imienia mitycznego władcy Krety.	
D.	Największą piramidę w Gizie wybudowano dla faraona Chefrena.	

Zadanie 4. (0 – 2 p.)

Przyporządkuj ilustracjom przedstawiającym różne rodzaje pisma właściwe podpisy. Wpisz odpowiednią cyfrę pod ilustracją.

A.....

B.....

C

D.....

1. Pismo klinowe
2. Pismo arabskie
3. Pismo hebrajskie
4. Pismo hieroglificzne
5. Pismo chińskie

Zadanie 5. (0 – 4 p.)

Połącz w pary starożytne bitwy i ich skutki. Wpisz właściwą cyfrę w tabeli.

1. Cheronea	3. Farsalos	5. Granikos
2. Termopile	4. Zama	

	Bitwa	Skutek
A.		Utworzenie z Kartaginy rzymskiej prowincji.
B.		Objęcie dyktatury przez Juliusza Cezara.
C.		Zajęcie Azji Mniejszej przez Aleksandra Wielkiego.
D.		Zajęcie przez Persów środkowej Grecji i Aten.

Zadanie 6. (0 – 3 p.)

Uzupełnij tabelę dotyczącą władców, którzy podejmowali próby odbudowy cesarstwa rzymskiego.

	Opis	Władca
A.	<i>Przybył do Rzymu, aby wnieść ład w stosunki kościelne. W Boże Narodzenie z rąk Leona III przyjął tytuł cesarza i augusta.</i>	
B.	<i>Zajął tereny Italii, północną Afrykę i część półwyspu Pirenejskiego. Wprowadził łacinę jako język urzędowy.</i>	
C.	<i>Otrzymał koronę cesarską z rąk Jana XII. Za pomoc papieżowi uzyskał decydujący wpływ na wybór papieża.</i>	

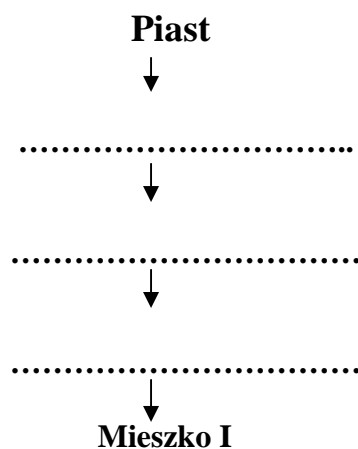
Zadanie 7. (0 – 2 p.)

Wyjaśnij pochodzenie nazwy naszego państwa – „Polska”.

.....

Zadanie 8. (0 – 2 p.)

Uzupełnij drzewko genealogiczne legendarnych władców – poprzedników Mieszka I.

Zadanie 9. (0 – 1 p.)

Uporządkuj chronologicznie podane wydarzenia, wpisując cyfry od 1 do 5 w wykropkowane miejsca. (Cyfra 1 oznacza najwcześniejsze wydarzenie.)

- A. Przejęcie władzy przez Bolesława Krzywoustego
- B. Koronacja królewska Przemysła II.....
- C. Konflikt pomiędzy Mieszkiem II i Bezprymem.....
- D. Bitwa pod Cedynią
- E. Przyłączenie Grodów Czerwieńskich do Polski.....

Zadanie 10. (0 – 2 p.)

Przyjrzyj się zamieszczonej mapie i wykonaj polecenia.

A. Podkreśl właściwy tytuł mapy.

- 1. Państwo polskie za Mieszka I.
- 2. Państwo polskie za Bolesława Chrobrego.
- 3. Państwo polskie za Kazimierza Wielkiego.

B. Podaj jeden argument potwierdzający Twój wybór.

.....

Zadanie 11. (0 – 4 p.)

Zakwalifikuj podane zdania dotyczące systemu feudalnego jako prawdę lub fałsz. Wpisz w wykropkowanym miejscu odpowiednio: *Prawda* lub *Fałsz*.

- A. Pańszczyzna to renta naturalna.....
- B. Immunitet to wyłączenie majątku spod jurysdykcji króla.....
- C. Feudum to ziemia oddawana w użytkowanie.....
- D. Senior składał wasalowi przysięgę wierności.....

Zadanie 12. (0 – 6 p.)**Przeczytaj tekst źródłowy i wykonaj polecenia.*****Spór króla z biskupem Stanisławem***

Prześwięty biskup krakowski Stanisław, gdy nie mógł odwieść go od tego okrucieństwa, w pierw groził mu zagładą królestwa, wreszcie wyciągnął przeciw niemu miecz kłtwy. Atoli on, jak był zwrócony w stronę nieprawości, w dziksze popadł szaleństwo;(…). Rozkazał więc przy ołtarzu i w infule, nie okazując uszanowania ani dla stanu, ani dla miejsca, ani dla chwili – porwać biskupa. Ilekroć wszak okrutni słuźalcy próbują rzucić się na niego, tylekroć skruszeni, tylekroć na ziemię powaleni łagodnieją. Ale tyran, łącząc ich z wielkim oburzeniem, sam podnosi świętokradzkie ręce, sam odrywa oblubieńca od łona Oblubienicy, pasterza od owczarni; (...) O żalodne, o przeponure widowisko śmierci! Świętego bezbożnik, miłosiernego zbrodniarz, biskupa niewinnego najokrutniejszy świętokradca rozszarpuje, poszczególne członki na najdrobniejsze części rozsiekuje, jak gdyby miały ponieść karę. (...)

Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem, *Kronika polska*, oprac. B. Kurbis, Warszawa 1992, s. 76 - 79.

A. Podaj imię i przydomek opisanego króla.

.....

B. Wpisz do tabeli po dwa, zamieszczone w tekście, określenia dotyczące oceny króla i biskupa.

	Król	Biskup
1.		
2.		

C. Podaj, jakie konsekwencje poniósł król w związku ze śmiercią biskupa.

.....

Zadanie 13. (0 – 5 p.)**Uzupełnij tekst dotyczący sporu o inwestyturę.**

W średniowieczu toczył się spór o władzę nad chrześcijańską Europą. Konflikt ten zaostrzył się gdy papież Grzegorz VII wydał w 1075 r. dokument,

(tytuł dokumentu)

w którym zawarł główne założenia reformy Kościoła. Przeciw papieżowi wystąpił król niemiecki Wówczas Grzegorz VII obłożył go kłtwą .

(imię króla, np. Jan XII)

Aby utrzymać władzę, król musiał prosić papieża o zdjęcie kłtwy i w tym celu udał się boso i w pokutnej szacie do Po zdjęciu kłtwy król zajął Rzym,

(miejsowość)

mianował nowego papieża i koronował się na cesarza. Do ugody doszło dopiero wr. na synodzie w Wormacji. Podpisano wówczas pierwszy w dziejach

.....czyli umowę pomiędzy papieństwem i władzą świecką.

(nazwa umowy)

Zadanie 14. (0 – 3 p.)

Przyjrzyj się zamieszczonym ilustracjom i wykonaj polecenia.

A. Nazwij styl architektoniczny prezentowany na ilustracjach.

.....

B. Podaj 2 cechy tego stylu widoczne na ilustracjach.

1.....

2.....

Zadanie 15. (0 – 4 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie podaj cztery argumenty uzasadniające ocenę panowania Kazimierza Wielkiego, przedstawioną przez autora tekstu.

Kazimierz Wielki niewątpliwie zbudował nową Polskę. Objął we władanie państwo o drugorzędnym znaczeniu i przekształcił je w silny organizm polityczny, budzący uznanie oraz respekt ówczesnych panujących.

Argumenty:

1.....

2.....

3.....

4.....

Zadanie 16. (0 – 3 p.)

Przeczytaj opisy wydarzeń związanych ze stosunkami polsko – krzyżackimi. Wpisz do tabeli wydarzenia i ich daty roczne.

	Opis	Wydarzenie	Data
A.	<i>(...) Król JMość przyjął Prusy za swoje i obiecał postom Związku Pruskiego,(...), że będzie ich panem, oraz że będzie w (sprawach) duchownych i świeckich otaczał ich swoją opieką.</i>		
B.	<i>(...) my, brat Ludwik von Evlichshausen, (...) z księciem panem Kazimierzem (...) postanowiliśmy: ziemia chełmińska (...), oraz cała ziemia michałowska (...) i ziemia pomorska (...) będą należały do wspomnianego najjaśniejszego Pana Kazimierza króla i Królestwa Polskiego.</i>		
C.	<i>(...) Ziemia żmudzka ma pozostać przy Wielkim Księstwie Litewskim, a po śmierci króla polskiego Władysława i Wielkiego Księcia Litwy (...) ma wrócić do mistrza pruskiego i Zakonu.</i>		

T. Maresz, K. Juszczyk, *Historia w tekstach źródłowych*, T.1, Toruń 1994, s.119 – 126.

Zadanie 17. (0 – 8 p.)

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie wykonaj polecenia.

„My Jagiełło z łaski Bożej Wielki Książę Litwy i Rusi pan i dziedzic przyrodzony podajemy do wiadomości wszystkim, (...) jako dostojny książę Jagiełło, Wielki Książę Litewski (...) wyprawił uroczyste poselstwo do panów ziemian Polski, a potem też do jej królewskiej wysokości. (...) Toteż najjaśniejsza pani, niechaj Wysokość Wasza przyjmie do tak wielce zbawiennego związku tegoż pana Jagiełłę, Wielkiego Księcia na syna, a najjaśniejszą Księżnę Jadwigę, córę waszą najdroższą, królowę Polski, niechaj poślubi na prawą swą małżonkę. (...) Skoro zaś to co przyrzeczono dojdzie do przewidzianego końca, natenczas pan Jagiełło, Wielki Książę z wszystkimi braćmi swymi jeszcze nie ochrzczonymi, (...) w swoich krajach zamieszkałymi, wiarę świętego, rzymskiego Kościoła przyjmując zamierza, pragnie i życzy sobie. (...) Dla sprawy tej utwierdzenia, dla pewności i ubezpieczenia tenże Jagiełło Wielki Książę przyrzeka wszystkie skarby swe złożyć i wydać na odzyskanie strat państw obojga, tak Polski, jak i Litwy. A tylko, jeżeli też pani Węgier córkę swą Jadwigę, królowę polską przyrzeczoną, odda mu w małżeństwo. (...) Również tenże Jagiełło Wielki Książę przyrzeka i zobowiązuje się wszelkie ziemie zagrabione i straty Królestwa Polskiego, oderwane przez czyje bądź ręce zajęte, odzyskać własnymi zachodami i kosztami. Również tenże Wielki Książę Jagiełło obiecuje wszystkich chrześcijan, zwłaszcza ludzi obojga płci pojmanych w kraju polskim, zwyczajem wojennym uprowadzonych, przywrócić do pierwotnej wolności, tak, iż każdy z nich bez względu na płeć odejdzie, dokąd mu się podoba według woli jego. Następnie wymieniany tu książę Jagiełło przyrzeka także kraje swoje Litwy i Rusi wiecześnie wcielić do korony Królestwa Polskiego. (...)

T. Maresz, K. Juszczak, *Historia w źródłach*, T.1, Toruń 1994, s.146

A. Podaj 4 wymienione w tekście postanowienia układu.

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

B. Podaj roczną datę i nazwę miejscowości, w której zawarto układ.

Data:.....**Miejscowość:**.....

C. Wymień 2 przyczyny zawarcia układu.

- 1.....
- 2.....

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Wpisz do tabeli nazwy opisanych, średniowiecznych zrzeszeń gospodarczych.

	Opis	Nazwa
A.	Zrzeszenie rzemieślników jednego zawodu, określające ceny towarów, zapewniające opiekę swoim członkom.	
B.	Zrzeszenie kupców, zapewniające im bezpieczeństwo podczas podróży handlowych.	
C.	Związek miast, które dążyły do zmonopolizowania handlu północnoeuropejskiego.	